

Ár: 5 lej
Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Szerda, június 7.
1939—5699. Sivan 20.
XXII. évfolyam, 124. szám.

Ma nyílik meg az új parlament

Az egész országban megkezdődtek a restaurációs ünnepségek. Az uralkodó által ki-nevezett szenátorok névsora

Bucuresti, június 6. (Rador). Ma délelőtt rendkívül ünnepélyes keretek között megy végbe az új parlament ünnepélyes megnyitása. Délelőtt tíz órakor a patriárka templomában istentisztelet lesz, amelyet Nicodem metropolita, helyettes patriárka celebrál. Az istentiszteleten részt vesznek a kormány összes tagjai, valamint a különböző polgári és katonai hatóságok képviselői. Az istentisztelet után a képviselők és szenátorok a Nemzeti Ujjászületési Front egyenruhájában az ülésterembe vonulnak, ahol leteszik az uralkodó valamint az ország nemzeti egysége és területi integritása iránti hűségküszöket.

A trónbeszéd tartalma

Délben 12 órakor Károly király öfelsége, Mihály vajda jelenlétében megjelenik az ülésteremben és felolvassa a trónbeszédet, amely elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A trónbeszéd ismerteti fogja az elmúlt két esztendő történetét, méltatja az ország belső nyugalma, rendje és fejlődése irányában tett erőfeszítéseket, majd vázolni fogja az ország külpolitikai vonalát.

Délután a képviselőház és a szenátus külön ülést tartanak, amelyen megkezdik a mandátumok igazolását. Június 8-án a képviselők és szenátorok ünnepi együttes ülésen fogják méltatni a restauráció évfordulójának jelentőségét.

71 új kinevezett szenátor

Öfelsége királyi törvényrendeletet irt alá, amely az alkotmány 63-ik és az új alkotmányi törvény hetedik szakasza alapján elron-deli a következőket: Új szenátorokká nevezem ki 9 évi időtartamra a következőket: G. G. Mircescu és Ernest Baliff tábornokok koronatanácsosok, a NUF alapítói tagjai közül G. Manu és N. Samsonovici tábornokok, D. Gusti, N. Vasilescu Carpen, Nicolae Nicolescu, Stefanescu Hamza, M. Ionescu és Gh. Ruscescu tábornokok, Ion Pelivan és C. C. Braiescu, a NUF legfőbb tanácsstagjai közül Lucian Blaga, Mircea Cancicov, Gh. Dinopol, Gr. Duca, I. D. Enescu, dr. Iuliu Hațieganu, dr. Hans Hedrich, N. Malaxa, Ion Marinescu, Istrate Micescu, D. Mociornița, I. Gr. Perie-teanu, Al. Romano, Anibal Teodorescu, Aurel Vlad, Helmuth Wolf, a mezőgazdaság képviselőiből: Titus Cercavsi, Alez Hurmuzache, Fritz Konnerth, Szász Pál dr. és Cristu Toncof, az ipar és kereskedelem képviselői közül Gr. Alexandrescu, Dan Sever, Carol Schill, Gr. C. Zamfirescu, az értelmiségi foglalkozásúakból: Gh. Ghica, Anton Mocioni és Staracea volt miniszterek, a tudomány és irodalom képviselőiből: Gr. Antipa, I. Agăr-biceanu lelkes, Ion Bratescu Voinești, Andrei Corteanu, Horia Hulubei, V. Ispir, D. Pompei, R. Racoviță, M. Sadoveanu és Lucian Scupiewski, a zene és művészet képviselőiből: Tiberiu Brediceanu, Gh. Enescu, Gh. Georgeghescu, I. Jalea és St. Popescu, a lég-ügyi és tengerészet képviselőiből: G. V. Bi-bescu, Sebastian Eustatiu tengernagy és Andrei Popoviciu parancsnok, az egyházak képviselőiben: Gh. Ciuhandu lelkes, Victor Macavei canonok, Pacha Agoston róm. kath. és dr. Varga Béla unit. püspökök. A sport és ifjúságnevelés képviselőiből: Barbu Catargiu, I. Manolescu tábornok, I. Mitilineu, Marcel Olteanu tábornok G. Plagino és Teofil Sidorovici. E szerint Öfelsége az alkotmány részére biztosított kinevezési jog alapján 88 szenátorból 71-et már kinevezett. A kinevezésekről az érdekelteket még az éjszaka folyamán táviratilag értesítették.

Bucuresti, június 6. A restaurációs ünnepségek már tegnap, hétfőn az egész ország területén kezdetüket vették. Tegnap az aviatika napját ünnepelte az ország. Bucuresti zászlódszibe öltözött. Országór különítmények felvonulása követte egymást a város utcáin. Bucurestiben Károly király öfelsége és Mihály vajda jelenlétében ünnepelték meg annak 9-ik évfordulóját, hogy a Károly királyt hozó repülőgép a banaesai repülőtéren földre szállt. A kormány tagjai közül meg-

jelent Calinescu miniszterelnök, Gafencu külügyminiszter, Marinescu tábornok egészségügyi, Mitica Constantinescu pénzügyi, Bujoi nemzetgazdasági és Titeanu sajtóminiszter. A leszállás helyét emlékkő örökíti meg a repülőtéren. Az emlékkő előtt istentisztelet tartottak, majd az uralkodó öfelsége kitüntetések osztott szét. Az uralkodó személyesen tüzte a közélet számos előkelőségének mellé a légügyi érdemrendet. Ugyancsak ma hozták nyilvánosságra az ország aviatikájában eszközölt előléptetéseket.

A köznevelési otthonok kongresszusa

Tegnap vette kezdetét a falusi köznevelési otthonok és földesgazda-iskolák országos kongresszusa, a Fundația Carol épületében. Az otthonok vezetői délelőtt megbeszélésre ültek össze, majd kocsorut helyeztek el az ismeretlen katonai emlékművére.

Délután hat órakor a kongresszus résztvevői felvonultak a királyi palota előtt, amelynek erkélyéről Károly király öfelsége és Mihály vajda fogadták a felvonulást. Ma, szerdán az Arenele Romane arénában versenyekre kerül sor, délután tartják meg az iskolák kongresszusát, majd este a tanítók

kórusa hangversenyez az Athenaeumban. A versenyen részt vesznek a nemzeti táncokban és játékokban legjobban kitűnt csapatok.

Június 8-án az Arenele Romaneban folytatják a versenyt, majd este nemzeti tánc-ünnepélyt rendeznek a Nemzeti Színházban.

Előkészületek a strájer-napra

Június 8-ikára a strájernek napjára nagy előkészületek folynak a fővárosban. Az ország különböző részeiből egybegyűlt strájer-ek a diadalív mellett táborot ütöttek és naponta gyakoroloznak, hogy június 8-ikán megfelelően szerepeljenek. Ma, szerdán, a strájer táborban ünnepélyes keretek között megy végbe a különböző versenyeken díjat nyert strájerok kitüntetése. A kitüntetések szétosztása délután négy órakor történik meg Károly király öfelsége és Mihály vajda jelenlétében. A felségek vendégeknek ezután bemutatják a legtöbb gyermekes anyákat, majd az uralkodó és kísérete meglátogatja a tábor kiállítását.

A csütörtöki restaurációs ünnepségek iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az összes jegyeket — számszerint 150 ezret — eladták. Az ünnepségeken 11 állam képviselői vesznek részt.

Ma írják alá a német-lett és a német-eszt megnemtámadási szerződést

BERLIN, június 6. Munters lett és Selter eszt külügyminiszter ma Berlinbe utaznak a német-lett és német-eszt megnemtámadási szerződés aláírására. A „Berliner Börsenzeitung” rámutat arra, hogy a két szerződés a német külpolitika sikerét jelenti, amely győzelmes ellentámadásokkal válaszol a bekerítési offenzívára.

Oriási előkészületeket tesznek Washingtonban az angol királyi pár fogadására

Washington, június 6. (Rador.) A Fehér Ház, az amerikai kormány, a kongresszus és a városi hatóságok nagy előkészületeket tesznek az angol uralkodópár fogadására. A sajtó hosszú beszámolókat közöl a látogatás részleteiről és hangoztatja, hogy az angol királyi pár olyan pillanatban érkezik az Egyesült Államokba, amikor a nemzetközi helyzet nem éppen világos. Ennek dacára a látogatásnak nincsen politikai jellege.

A kanadai határon Hull amerikai külügy miniszter fogja fogadni György királyt és Erzsébet királynét, akiknek látogatása alatt állandó kísérője marad. A magas vendégek két napot töltenek Washingtonban, majd ellátogatnak a Hyde Parkba is, Roosevelt elnök magánrezidenciájára.

Nem jött létre semmilyen egyezmény Pál herceg és a német kormány között

Hivatalos közlemény a berlini tárgyalásokról

Berlin, június 6. Pál kormányzó-herceg látogatásának befejezésével kiadott közlemény hangsúlyozza, hogy Ribbentrop és Markovics miniszterek tegnap több órási megbeszélést folytattak a legteljesebb egyetértésben a két országot érintő összes kérdésekről. Megállapították, hogy Jugoszlávia és Németország, illetve Olaszország barátsága a békének jelentős tényezője, majd a két országot érintő gazdasági és kulturális kérdéseket tárgyalták meg.

mával. A jugoszláv-német gazdasági tárgyalások viszont folyamatban vannak.

Küszöbön áll a német-jugoszláv katonai egyezmény

Párizs, június 6. A francia közvélemény nagy figyelmet szentel Pál jugoszláv régens-herceg berlini látogatásának. A sajtó egy része bizik abban, hogy Pál herceg nem kötötte le országát sorsát a fegyverhez és sikerül megőrizni Jugoszlávia diplomáciájának szabadságát. A sajtó másik része viszont arról értesül, hogy a jugoszláv-német katonai egyezmény megkötése küszöbön áll. Ugy hírlik, hogy Pál herceg felesége, Olga hercegnő a német-jugoszláv egyezmény érdekében igyekezik érvényesíteni befolyását.

Berlin, június 6. (Rador). A Reuter tudni véli, hogy semmilyen egyezmény nem jött létre Németország és Jugoszlávia között Pál kormányzó-herceg berlini látogatása alköl-

Az új parlament

1939 június 7-ike jelentős dátumként vonul be az ország politikai történelmébe. Ma új össze az egykori képviselőház kupolás termében az ország új parlamentje. A Nemzeti Ujjászületési Frontjának illa egyenruhájában felvonuló képviselők már külső megjelenésükkel is demonstrálni fogják, hogy milyen mélyre változás következett be azóta, hogy 1937 őszén utolsó ülését tartotta az akkori liberális parlament. Az ország alkotmányos berendezése, politikai struktúrája időközben gyökeresen átalakult. A politikai pártok acsarkodó harcát megszüntették, a pártok maguk elélték a küzdeletről, helyüket egységes irányítás és fejelem alatt álló politikai organizmus foglalta el, amely nem a tömegeknek szabad politikai játékokban szerzett népszerűségére, hanem a foglalkozási ágak, szervezetek és céhek fegyverkezett együttműködésére alapítja létét és munkásságát.

A választások — amelyek a demagógia határain mozgó propaganda kizárása és a jelöltekre fényképes lapokon való szavazás folytán a parlamentarizmus történelmében precedens nélkül álló újítást képviseltek — hat, illetőleg kilenc évre kijelölték azokat, akik a lakosság különböző foglalkozási ágai-nak és az ország összességének szószóltó lesznek az új országgházban. Ebben az országgházban nincs több ellenzék, amely hivatalosnak a kormány megbuktatását tekintti és kormánypart, amely az ellenzék elnémitására összpontosítja figyelmét és erőfeszítéseit. Nincsenek többé „kormánybuktató akciók”, mert az ország új alkotmánya a végrehajtó hatalomnak feltétlen elsőbbséget és többséget biztosít a törvényhozói felett. A törvényhozás kezdeményezése kizárólag az Uralkodót és kormányát illeti meg; az új honatyák funkciója ebben a rendszerben az, hogy tapasztalataikkal, ismeretükkel, gyakorlati tanácsaikkal segítségére legyenek a kormánynak a törvényhozásban, hívják fel annak figyelmét a lakosság panaszaira, kíván-ságaira és örködjének afelett, hogy a tőke és a munka, a különböző foglalkozási ágak és gazdasági funkciók, az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság érdekei között megtalálja a nyugodt építészeti és konszolidációhoz szükséges egyensúlyt.

II. Károly király öfelsége sorsdöntő és korszakalkotó kezdeményezésének eredménye ez az új parlament, amelynek programját, munkásságának vonalát kijelölő nagyszabású trónbeszéd elé — amellyel ma a parlament megnyílik, — feszült figyelemmel tekint az egész ország.

Az ország két házának tagjai között a többségi nemzet képviselőivel együtt helyet foglalnak azon kisebbségek reprezentációi is, amelyek felváltva nyertek a nemzeti újjászületés frontjának kereteibe. Románia zsidósága nem jutott képviselőhöz az új parlamentben. A kormány még nem találta meg a módját annak, hogyan biztosítsa a zsidó kisebbségnek a politikai életben való aktív részvételét, a nemzeti újjászületés frontjával való együttműködésének formáit és kereteit. Az ország jelenlegi politikai rendszerének alapját a munka képezi. Remélhető, hogy az ország lakosságának egyik legdolgosabb eleme, amely a különböző foglalkozási ágakban oly messzemenően működik közre az állam és az egész közösség pénzügyi és gazdasági prosperálásában, csak átmenetileg fogja nélkülözni a parlamenti képviseletet. Szeretnők hinni és remélni, hogy ez a hiány nem fogja befolyásolni működésében az új parlamentet, amelynek törvényhozái munkássága mindig szemelőtt fogja tartani az ország összes lakosainak érdekeit.

Frick tárgyalásai Telekivel és Horthyval

Budapest, június 6. Dr. Frick német birodalmi belügyminiszter, aki tegnap óta a magyar fővárosban tartózkodik, kedd délután Teleki miniszterelnökkel tett látogatást, majd kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál.

megvédésére. Mi-
ben, abban a béke-
akarunk megőrizni
létezik civilizáció
nyel sajtónak ismét
munkát. A bizottsá-
gajaztetten arra kérem,
ásokot határozatlan
kapcsolataink fejlesz-
esti lengyel nagy-
és többek között a
ománia — bármit is
n most uralkodó bi-
zrik megrendíthet-
t. Mindkettőnket a
fakadó egészséges
követ hangsúlyozza
gy a két nép szoro-
békéért és Lengyel-
ogulásáért.
Lugosianu beszélték
t a Capsa étterem-
é kerül
asztrofája
tottak a „Thetis”
átartozói
A Thetis tengeralt.
Egy bíróság elé ke-
ban ül össze, hogy
a felelősség 98 em-
bíróság tárgyalása
kenheadban a Thetis
lakóhelyén tiltak-
amelynek keretében
s élesen támadta a
amelynek elavult bü-
són kezdték meg a
át többek között az
ad torpedókilövő nyi-
elfelejtettek bezárni,
zó gyűlésen hangoz-
dig kellett volna ki-
tasainak megmenté-
a kiállt vízből.
ujra meg-
ködését a
armorosch
A Marmarosch Bank
elhatározták az inté-
dositását. Az alap-
alapotották meg,
500 lejes részvényből
ismét megkezdí tevé-
egyezség ideje alatt a
i kötelezettségének
teljesítette. A bank
alatot is készül léte-
adi mérnök
nyilkossága
város társadalmi éle-
ója van. Vasárnap
agát és meghalt dr.
sz az ismert sportem-
ának közszeretben
mérnök egy évvel ez-
gégén, Jahzell Micin.
napjában műtétí be-
égre, amelybe bele-
tomorra vált és né-
gyven lumnált vett
mazott gycmormosás
k. Vasárnap este 8
tve, felkereste Vla-
holtan találta meg-
német-eszt
ási szerződés
avatott német körök
áján kerül sor a né-
ási szerződés aláírá-
ügyminiszter Berlinbe

A Szociális Ügyosztály műhelyéből

Az utolsó hónapokban megindult az erdélyi zsidóság kebelében egy olyan szervező munka, amely célkitűzéseinél és korszerűségénél fogva a legszélesebb nyilvánosság érdeklődésére tarthat számot. A Szociális Ügyosztály kolozsvári vezetősége alábbiakban ismerteti a megmozdulás lényegét és célkitűzéseit. Az Új Kelet szerkesztősége a legnagyobb figyelmet kívánja szentelni ennek a szervező munkának és regisztrálni fogja mindazon gyakorlati és elvi megnyilatkozásokat, amelyek a Szociális Ügyosztály működésével kapcsolatban joggal tarthatnak igényt az erdélyi zsidó nyilvánosság legszélesebb érdeklődésére.

Mi a Szociális Ügyosztály

Az erdélyi zsidóság életkörülményei napról napra súlyosbodnak és problémáink egyre sürgetőbben követelik, hogy társadalmi munkánk tervszerűen szabályozott mederbe tereltesse.

Ennek a népi szükségletnek a kielégítésére a nyugati szertartású hitközségek szövetsége tette meg a kezdeményező lépést. A hitközségi élet legősibb tradícióit elevenítette fel ezzel a Szövetség, mert, társadalmi hivatásának megfelelően, az általános zsidó érdekek szolgálatára jelentkezett. Irányt szabtak a Szövetség célkitűzéseinél a külföldi zsidó közösségeknél látottak és tapasztaltak is, ahol kitűnt, hogy a ránszakadt súlyos válságban hitközségeink képezik azokat a bástyákat, amelyek valamelyes védelmet képeznek és hivatottak nyújtani.

A kezdeményezés, a Szövetség 1938 november 21-ik timisoarai kongresszusán határozattal ért. Ez a kongresszus a zsidóság egységének megteremtése és az időszakos társadalmi feladatok egységes, irányított és tervszerű megoldása céljából SZOCIÁLIS ÜGYOSZTÁLY létesítését mondotta ki.

Az Ügyosztály munkaprogramjában felvett feladatok természetesen nem csupán a nyugati szertartású hitközségek kereteibe tartozó zsidó rétegeket, hanem Erdély és Bánát zsidóságának egységességét érintik. A kongresszus ezért az Ügyosztály alapvető elveinek leszövegezésével megteremtette a legszélesebb lehetőségeket arra, hogy minden réteg bekapcsolódjék az Ügyosztály megvalósító munkájába.

Az Ügyosztály működésében mellőzni fog minden vallási kérdést, és így a hitárnyalati különbözőség nem áll utójában az erők összefogásának.

Hogy ez valóban így van, annak legjobb bizonyítéka az a lelkes fogadtatás, amellyel az Ügyosztály felállítását az ortodoxia Erdély minden helységében részesítette.

A Szociális Ügyosztály egy olyan szervezeti és munkakeret kiépítését célozza, amely a zsidóság galutai pozíciójának megerősítését szolgálja. Ez éppen az a feladatkör, amelynek a betöltését az idők gyors változata mind sürgetőbbé tesz. A palesztinai építők munkájának megvan a maga jól kiegészített szerve, de szükségessé látszik, hogy a galutai munka, itteni pozíciójának védelme, biztosítása, is megfelelő kereteket kapjon. Ez a munka egyaránt érdekli a cionistákat és a nemcionistákat, az ortodox és a neológ zsidóságot ezen a munkaterületen való együttműködés alkalmasnak látszik arra, hogy a zsidóság mai veszélyeztetett helyzetében egy átfogó egység kialakítható legyen. Eddig hiányzott azonban egy olyan szerv, amely kihangsúlyozottan és elsősorban ezt a fontos népi munkakört töltötte be.

Az Ügyosztály az összes központi szervezeteinek és intézményeknek a közreműködésére is számít, amelyek az Ügyosztály által vállalt társadalmi feladatokkal már eddig is foglalkoztak, mint pl. Zsidó Nemzeti Szövetség, Arvagondozó, Diáksegélyező, Tanulmányi Köriök, Kórház-egyesületek, Kishitelbankok stb.

Az Ügyosztály munkáját ezen szervezetekkel és intézetekkel harmonikusan koordinálni kívánja, mert nem az a célja, hogy meglévő szervezeteket, intézményeket fölöslegessé tegyen, hanem, hogy

szilárdabb keretet nyújtson a népi védelmi munkának és bevezesse szétforgácsoltságunkba az irányított tervszerűség elvét.

A Szociális Ügyosztály megszervezése ebben a szellemben meg is indult. Rövid néhány hónap leforgása alatt Erdély és Bánát nagyobb centrumaiban megalakultak az Ügyosztályok, amelyek az Aradon székelő központi irányítása mellett meg is kezdték működésüket.

Már-már úgy látszott, hogy nincs egységes akaratú, közös erőfeszítéssel létfenntartásért küzdeni kész zsidóság, hanem csak egymástól idegenkedő és egymás iránt bizalmatlankodó zsidó csoportok vannak. De a senkit sem kímélő megpróbáltatások kikovácsolták azt a testvéri egységet, amelynek továbbépítését erőink megfeszítésével is végeztünk kell.

Az Erdély-Bánati Zsidó Szociális Ügyosztály 1939 május 14-én Oradeán lezajlott első konferenciáját rabbjaink, hitközségi és társadalmi vezetők és az ifjuság képviselői hitet tettek a zsidó szolidaritás és a népi feladatok vállalása mellett.

Hitközség — Népközség

Az idők jele, hogy a hitközségek, rituális és vallási feladataik mellett a belső zsidó társadalmi feladatok elvégzését is vállalják. Testet ölt egy gondolat, amely állandóan benne élt az erdélyi zsidóság tudatában: a hitközség a leghivatottabb keret, amely valóban össze kell, hogy fogja a zsidóság egységét. Köréje csoportosítva egész társadalmi életünkbe véget lehet majd vetni belső elaprózottságunknak. Így megerősödve, ellenállóképesé tesszük az erre nagyon is rászoruló zsidóságot.

Vissza kell adnunk a hitközségnek régi fényét, régi erejét. Köréje kell felsorakoztatnunk az öregek tapasztalatát, a fiatalok lendületét, a vallások szeretetét és a haladók öntudatát. A zsidó népi élet váravá kell kiépítenünk azt a hitközséget, amely a galut kétezer évén keresztül volt népi otthonunk.

Az események üteme ellenállhatatlanul gyorsította a gondolat érvényesülését. A Szociális Ügyosztály megalakulásával pedig olyan szakasz veszi kezdetét, amelyben az elképzelés valósággá válik. A Szociális Ügyosztály népi és társadalmi programja-

Egységesített társadalmi munkát!

Olyan időkben, mint a maiak, amikor külső erők mindannyiunk életét kilendíthetik vágányáról, amikor minden zsidó tudatában van annak, hogy holnap fokozottabban kell majd keresse a testvér segítő kezét, amikor mindannyiunk biztonságérzete meginog, nincs akadály többé az ortodoxiának és a neológiának társadalmi együttműködése útjában.

Mert tul a hitárnyalati elléréseken, egymás közelébe sodort mindannyiunkat a sorsközösség. Látjuk városainkon átvonulni otthomokat vesztett, szállóföldjükről el sodort zsidók mélységében szomorú memóriát, s egyaránt megtörve, szorongatja a vándorbotot a jámbor hívő és az, akinek más a világképe. E lesújtó memento láttán kinek volna erkölcsi bátorsága sikraszállni az egymástól való elszigetelődés mellett, a kasztzellelem és a bénító téltenség mellett?

Az erdélyi zsidóság megérti e mementót. A Szociális Ügyosztály kezdeményezőinek és szervezőinek sikerült az ortodoxia

Részletek a munkatervből

A Cluji Szociális Ügyosztály egy terjedelmes brosúrában ismerteti részletes programját, amelynek gazdag anyagából kiemeljük a következőket:

Gemilath Chessed

A Szociális Ügyosztály munkájának előterében a kisegzisztenciák védelme áll.

Meg kell találnunk a módját, hogy gátat vessünk gazdaságilag meggyengült rétegeink teljes elszegényedésének. Elsősorban arra az igen nagyszámú kisegzisztenciára kell fordítanunk a figyelmünket, amelyeknek párezer lejes segítség lét, vagy nemlét kérdését jelenti. A zsidó közösségnek elsőrendű érdeke, hogy ilyen kisembereknek a további munkalehetőségét és megélhetésüket biztosítsa, amelyek leghatásosabb eszközét a Gemilath-Chessed pénztárak kiépítésében látjuk. Ezeknek a pénztáraknak feladata így nem alamizna nyújtása, hanem ingadozó egzisztenciák tényleges megmentése lesz.

Kölcsönös segítséget kínáltak fel egymásnak ortodoxok, és neologok, cionisták és nemcionisták, öregek és fiatalok, mert átértézték, hogy oly feladatok elé állított bennünket az idő, amelyeket csak együttesen oldhatunk meg, mint ahogy együtt is kellene elszenvednünk azokat a következményeket is, amelyek a közösséggel szembeni kötelességeink mai elmulasztásából később háruulhatnak reánk.

Az új kezdeményezés így a legaktuálisabb zsidó szükségletekből fakad és a legjobbaink támogatására érdemes.

A Szociális Ügyosztály megvalósításával két nagy gondolat is beérik, amely évek óta foglalkoztatja az erdélyi zsidóság vezetőit. Ezek: a népközség és a népmunka egységítése.

val kibővíti a hitközségek eddigi munkaterületét, megnagyobbodik a hatósugara és megsokszorozódik a zsidó rétegekre gyakorolt vonzereje. A Hitközségek Szociális Ügyosztálya választ ad azokra a kérdésekre, amelyek a zsidó rétegeket a legeleveneből érdeklik. Mert a zsidó apa itt kapja meg az utbaigazítást gyermeke pályaválasztásánál, itt látják el egzisztenciát mentő jogi tanácsot és segílyet. Az ügyosztály végzi majd azt a társadalmi egészségügyi szolgálatot, amely gyermekei, testvérei és szülei életére juttat visszavisszaadni. Kapkodó vándorlástól az Ügyosztály lesz az a hely, ahova bizalommal fordulhat majd megbízható felvilágosításért, stb.

Igy lesz a hitközség az a szélesebb család, amelyet szerezettel vesz majd körül minden zsidó egyén.

És bizonyos, hogy egy új zsidó szellemiség nő majd ki ebből a talajból: a népi szolidaritás és egység szelleme.

Hittel és reménnyel kell mindannyiunknak ezen új szakasz elébe nézniük.

és a neológia közötti harmónikus társadalmi együttműködést megteremteni. A különböző ritusu hitközségek vezetői szoros kapcsolatban állanak egymással, az Ügyosztály vezetésének összeállításában kölcsönös az igyekezet a másik fél szempontjainak kielégítésére és így a legtöbb várospan, ahol a Szociális Ügyosztály már a megszervezettség fázisába jutott, mint hitközségközi szerv működik.

S természetes, hogy így legyen. Mert sem a pályaválasztási irányítás, sem a vándorlásti ügy, sem a kisegzisztenciák kamatmentes hitelekkel való megsegítése, sem a népességügyi, nem olyan kérdések, amelyeknél hitárnyalati tagozódás elválasztó szempont lehet. Egyformán várja ezt minden zsidó.

Igy hajtja végre az idő eddigi életformáink revízióját, kiküszöböli belőle azt, ami helytelen és beleviszti azokat az elemeket, amelyek belső megerősödését fogják eredményezni.

Átrétegzítés, atképzés

Ugy az ittmaradó, mint a kivándorló, a szándékozó zsidóság számára igen nagy jelentőségű az ipari és mezőgazdasági átrétegzés, illetve kiképzés kérdése. Ez a feladat nem oldható meg elszigetelten, rendszeresen és kapkodó kísérletezésekkel, hanem oly alapra építendő fel, amely méltó egy népi mozgalom jelentőségéhez. Ifjuságunkkal, talajtvesztett társainkkal szemben, elhanyagolhatatlan kötelességünk az átrétegzés nagyvonalú és rendszeres megvalósítása. Történelmi felelősségünk tudatában kell ezt a kérdést kezelnünk és az erdélyi zsidó népközség egyik legfontosabb feladatának tekintenünk.

Vándorlás

Sürgős feladatunk a kivándorlásti kérdés kelő szabályozása. Anélkül, hogy a legkisebb mértékben is eltérnénk a joggyenlőség alapelveitől, tényként kell számolnunk azokkal a külső és belső adottságokkal, me-

lyel hajlékonyabb és fiatalok, mert átértézték, hogy oly feladatok elé állított bennünket az idő, amelyeket csak együttesen oldhatunk meg, mint ahogy együtt is kellene elszenvednünk azokat a következményeket is, amelyek a közösséggel szembeni kötelességeink mai elmulasztásából később háruulhatnak reánk.

Kutatómunka, tanulmányi intézet

A fentiekben felsorolt és a még felmerülő társadalmi feladatok alapos helyzetismeret, kutatómunkát igényelnek. Állandó vizsgálódásunk tárgyát kell, hogy képezzék egy a krízisek, amelyeket elszenvedünk, mint a gyógyítás lehetőségei és eszközei, amelyekkel rendelkezünk. Problémáink széleskörű és rendszeres tanulmányozására és ezzel kapcsolatos adatgyűjtésre van szükségünk, ami egyik legfontosabb előfeltétele annak, hogy eredményesen dolgozhassunk. Ezt a szerepet a Szociális Ügyosztály keretében felállított Tanulmányi Intézet tölti be, amely arra is hivatott, hogy mozgósítsa és közösségi feladatok szolgálatába állítsa Erdély és Bánát legértékesebb zsidó értelmiségét.

Kötelező és arányos teherviselés

A Szociális Ügyosztály munkatervét szakmai megalapozást és jelentős anyagi áldozatok igényel. De a társadalmi munkának ezen a területén, az adakozás, áldozathozás területén is be kell, hogy vezessük végre azt a rendszert, amely egyedül gazdaságos és célravezető: a mindenkire nézve kötelező és arányos teherviselést.

A Cluji Szociális Ügyosztály 1939 évi költségvetését 2,600,000 lejben állapította meg. Ezt az összeget kell összehoznia Cluj zsidó társadalmának még most június hónapban.

A Szociális Ügyosztály vezetősége hisz abban, hogy ma mindenki átérzi a zsidó sors súlyos voltát, számot vet az egyént egyre jobban érdekli népi szükségletekkel és ezért ennek az összegnek a társadalom részéről jövő önkéntes felajánlását és összehozását természetesnek tekintik.

Jöjjön mindenki az Ügyosztály segítségére önkéntesen azzal az összeggel, amely az ő teherbírásának megfelel és amelyet az ügyosztály pénzügyi bizottsága mindenkinél lelkiismeretes megmondolás és vizsgálat után megállapít.

A Szociális Ügyosztály működésének jogi formája

A Cluji Szociális Ügyosztály megalakulásával egyidejűleg a Kongresszusi Hitközség illetékes testülete módosította a hitközség alapszabályzatát. A módosított határozat Szociális Ügyosztály (Sectia Sociala) megszervezését mondja ki, amely autonóm módon, három évre megválasztott vezetőségnek irányítása alatt, külön költségvetéssel működik.

A módosított alapszabályok módot nyújtanak az Ügyosztály munkatervének megvalósítására, a következő alosztályok működésére:

1. Mezőgazdasági és ipari átrétegzítő reszort.
  2. Vándorlástügyi tanácsadó iroda.
  3. Központi Tanulmányi Intézet.
  4. Népegészségügyi reszort.
- Külön szövegezést kapott a módosított alapszabályban a Gemilath Chessed pénztár felállítására.

Az alapszabály módosításait az illetékes Ministerul Culterol si Arteilor 18668—1939. szám alatt jóváhagyta.

A miniszter engedélyezése után a Cluji Szociális Ügyosztály meg is nyitotta irodáját Sectia Sociala a Comunitatii Evreesti címen, P. M. Viteazul 39. szám alatt. Telefon 15—53.

Német

Alábbi cikket Brazíliába kivándor Mayer irta, aki kereskedő volt és nájában kezdett ut

A mi facendánk, amely 23 és 24-es szélességi fok északi csillagkép egészkei félgömbé. Decemb a nyár és az elmúlt nyár gyobb meleg nem volt árny lapot, hogy a temperatur kos változásokat mutat, levegő. A telepesek, akik élnek itt, afelői biztosítar jén fázni szoktak, annal hőmérséklet állandóan fölött áll. Az új európai meleg iránt az első évek nebbek, mint azok az é őta vannak itt. Nyilván let a napsugarak behatá változik.

Annak ellenére, hogy tünk ide, nem szenvedtél az volt a benyomásunk, európaiak számára jól azonban, hogy napsütés selni, amit rövid időre ha az ember testéről es A mi munkaterületünk méterre fekszik a tenger hány patak szeli át. A d dóni „Parana Plantation amely csodálatos módon gazdasági munka szám nagy darab öserdejét.

Parana egyike a brazil Fávároca Curitiba. Hatá Paolo és Matti Crosso, ny Itt a Parana folyam alk átszeli Braziliát és Par északi részét is és a La Buenos Ayres közelében Óceánba. Az angolok a tén építik vasutjaikat, egymillió 200 ezer hekté delkezik.

Amikor az öserdőt k felméri a területét, ki hozzávetőleg megállapítj Ezek a felvételek azonb hatók. Pontos térkép c és feltehetően után lehet megkérdeződik az utal állapot, egyelőre term képen, hová lehet váro nek a falvak, hol von fejlődhetnek apróbb v természetesen másképp log, mint a valóságban.

Valahogy így kezdődött Londrina és Loran Ma már Rolandának Paolától utazni lehet körülbelül 22 óráig tartó tól Curitibaig az ut 32 Jahu, Rolandától 9 kú pont a késő délutáni ó és másnap reggel ind hozzánk, jó idő esetén, de biztosabb, ha az em kerekül, ugynevezett „a egy ló huz, teszi meg, amely az itteni erős é agyagos masszává vál föld a mi bővségünk egyuttal panaszunk is összeszározza, hogy all

Az angol társulat „Igéret földjeként” van Paranának. Késégtelen jó. De csak egy jöved küzdi folytonos munkó Aki nem gyomlálja rájön arra a szomorú öserdő nem könnyen h A szántóföld helyén h dusan nő ki a „capoei mekmagasságu cserje, szökik a magasba, h ben. Ez azonban drág állandóan irtani kell é hogy újra gyökeret ve

A nap sugarai féle a talajt, ha már ettől legfontosabb baktériu gazdának gondoskodni amely árnyéket szolg mölcsöt is ad. A ber természet-törvények o a hold állásával tudn getáció fejlődéséhez, is tudnának a biológ sági eljárásról. Ezek

Német zsidók a braziliai őserdőkben

Alábbi cikket egy Németországból Braziliába kivándorolt zsidó, Max H. Mayer írta, aki Frankfurtban nagykereskedő volt és most az őserdők zónájában kezdett új életet.

A mi facendánk, amelynek neve „Jahu”, a 23 és 24-es szélességi fok között fekszik. Az éjszakai csillagkép egészen más, mint az északi félgömbé. Decembertől ápriliséig tart a nyár és az elmúlt nyáron 34 Celsiusnál nagyobb meleg nem volt árnyékban. Öröndetes állapot, hogy a temperatura napközben 10 fokos változásokat mutat, este pedig lehül a levegő. A telepek, akik már néhány év óta élnek itt, afelel biztosítanak, hogy tévny idején fázni szoktak, annak ellenére, hogy a hőmérséklet állandóan néhány fokkal zéró fölött áll. Az új európai jövevények a nyári meleg iránt az első években sokal érzéktelembek, mint azok az európaiak, akik évek óta vannak itt. Nyilvánvaló, hogy a vérképlet a napsugarak behatása alatt csak lassan változik.

Annak ellenére, hogy a kánikulában érkeztünk ide, nem szenvedtünk a forróságtól és az 1939-es év a benyomásunk, hogy a klíma közép-európaiak számára jól elviselhető. Bizonyos azonban, hogy napsütéskor kalapot kell viselni, amit rövid időre sem szabad letenni, ha az ember testéről csorog is az izzadság.

A mi munkaterületünk körülbelül 650-700 méterre fekszik a tenger színe fölött és néhány patak szeli át. A terület ezelőtt a londoni „Parana Plantations” társulaté volt, amely csodálatos módon tárta föl a mezőgazdasági munka számára Észak-Parana nagy darab őserdejét.

Föltárul az őserdő

Parana egyike a braziliai déli államoknak. Fővárosa Curitiba. Határai: észak felől San Paulo és Matti Crosso, nyugat felől Pataguay. Itt a Parana folyam alkotja a határt, amely északi részét is és a La Plata medencében, Buenos Ayres közelében torkol az Atlanti Óceánba. Az angolok a Parana folyam mentén építik vasutjaikat. Az angol társulat egymillió 200 ezer hektár terület fölött rendelkezik.

Amikor az őserdőt feltárják, elsősorban felméri a területet, kutatnak víz után és hozzávetőleg megállapítják használhatóságát. Ezek a felvételek azonban sohasem megbízhatók. Pontos térképet csak az erdő kiirtása és felégetése után lehet nyerni. Azután már megtervezhető az utak építése, meg lehet állapítani, egyelőre természetesen csak a térképen, hová lehet várost alapítani, hol lesznek a falvak, hol vonul át a vasút és hol fejlődhetnek apróbb városok. A térképen természetesen másképpen fest az egész dolog, mint a valóságban.

Valahogy így kezdődött néhány évvel ezelőtt Londrina és Lorandia városok fejlődése. Ma már Rolandiának vasutja van és Sao Paolotól utazni lehet egészen Lorandiáig, körülbelül 22 óráig tartó utazással. Rolandiától Curitibaig az ut 32 óra. A mi facendánk, Jahu, Rolandiától 9 kilométerre fekszik. Naponta a késő délutáni órákban jön egy vonat és másnap reggel indul. A vasútállomástól hozzánk, jó idő esetén, autón is lehet utazni, de biztosabb, ha az ember lovagol, vagy kétkerekű, úgynevezett „aranja”-kocsin, amelyet egy ló húz, teszi meg a jövevény az utat, amely az itteni erős esőzések idején szivós, agyagos masszává válik. Ez a vörös színű föld a mi büszkeségünk és reményünk, de egyúttal a panaszunk is, mert ruháinkat úgy összesározza, hogy alig lehet kitisztítani.

Az ígért földje

Az angol társulat prospektusaiban az „Ígért földjeként” van feltüntetve ez a része Paranának. Kétségtelen, hogy a föld nagyon jó. De csak úgy jövedelmez, ha az ember kiüldi folytonos munkával belőle a kenyeret. Aki nem gyomlálja állandóan a földet, az rájön arra a szomorú tapasztalatra, hogy az őserdő nem könnyen hagyja magát legyűrni. A szántóföld helyén hallatlan sűrűségben és dusan nő ki a „capoeira” néven ismert gyermekmagasságu cserje, amely rohamosan felszőkik a magasba, ha nem tépik ki idejében. Ez azonban drága mulatság és azért állandóan irtani kell és nem szabad engedni, hogy újra gyökeret verjen.

A nap sugari félelmetes módon perzselik a talajt, ha már eltűnt az őserdő. Kiegyet a legfontosabb baktériumokat, úgy, hogy a gazdának gondoskodni kell olyan fásztárol, amely árnyékot szolgáltat és egyúttal gyümölcsöt is ad. A bensülött brazilianusok a természet-törvények okszerű megfigyelésével, a hold állásával tudnak hozzáigazodni a vegetáció fejlődéséhez, anélkül, hogy valamit is tudnának a biológiai és dinamikai gazdasági eljárásról. Ezek az egyszerű emberek,

akik sok esetben írni és olvasni nem tudnak, ösztönyszerűen használják fel a kozmikus sugarak hatását a vegetációra.

Nagy ezen a tájon a világosság. Sokszor az az érzésünk, hogy valahol a hegység között élünk, minthogy Európában az ilyen világosságot csak az elérhető legnagyobb magaslatokon tapasztaltunk.

Gazdálkodás a facendán

A mi facendánk neve, mint jeleztem, Jahu. Ugyanez a neve egy patakknak is, amely elválasztja a szomszédos területtől és amely a mi malmunkat is hajtja, ahol tengerit és buzát őrölünk. Ezidőszert hét alkeires (egy alkeires=10 hold) legelőnk van, két alkeires mandiókával bevetett földünk, hat alkeires gyapottal, egy alkeires szójababbal, 12 alkeires tengerivel, három alkeires rizszel, kilenc kávéval, kettő pedig lakóházakkal és gazdasági épületekkel. Négy lovonk van és egy mulánk. A lovak használhatók szekerek vontatására éppúgy, mint lovaglásra. Az istálló-gazdálkodást nem ismerjük; a lovak és egyéb háziállatok kint legelnek állandóan és dusan el vannak látva. A legelőt bevetik, de sohasem kaszálják. Zebu teheneket tartunk, de egy másik tehénfajtát is, amely hasonlít a hollandira. A tejet eladásra nem igen használjuk, a facendán fogyasztjuk el. Meglepetés talán, hogy kávét is termelünk.

Immerges Braziliának a kávépolitikája. Eszerint a kávé-főléleg miatt egyre szűkítik a kávétermelést. Mindazonáltal Észak-Paranában megengedték a kávéültetvényeket, mert földje rendkívül jó minőségű kávét ad. Az első években nem igen jövedelmezett a kávé, de a negyedik évben már érdemesnek mutatkozott a termelés. A bérleti szerződésnek elve az, hogy az első jövedelmező termés kétharmada a bérelőé, egyharmada pedig a facenda tulajdonosé. Ez nemcsak a kávéra, hanem a tengerire, a rizsre, a babra és egyéb termékekre is áll. A bérlők ezenkívül vállalnak akkordmunkát is.

Nélkülöhetetlen

az ODOL — frissítő és antiszeptikus hatása folytán — a helyes száj és fogápoláshoz. Az ODOL szájvíz baktériumölő hatása biztos védelmet nyújt. Használjon a mindennapi szájápoláshoz ODOL-t, az egészség védelmezője.

ODOL

Ezidőszert hat kávétermelő család és három más család él ezen a facendán. A facenda maga egy külön világ. Brazíliaiak, olaszok, spanyolok, oroszok, mulatok és feketék dolgoznak rajta. Kevés erre felé az angol, akik inkább a pénzt adják a terület feltáráshoz és ellenőrzik a munkát, azonfelül a vasutaknál vannak alkalmazásban. Legszorgalmasabb telepes a japán, egyben a legtakarékosabb és legprimitívebb, annyira primitív, hogy azt európai el sem tudja képzelni. Vannak közöttük, akik egészen jelentéktelen kezdő tőkével, vagy csakis a munkájukkal vagyon tudtak szerezni.

A facendánkon élő emberek főleg az őserdők közelsége miatt, fegyvert viselnek. Egy-egy más között nagyon udvariasak és spanyol grandezával érintkeznek egymással. Ha beszélgetni összekülönbözésük van, nem mennek a bírósághoz, hanem a döntést a fegyverrel bízzák.

Az én házam, az én várom

Egyelőre még az úgynevezett „elev ház”-ban lakunk, vagyis olyan barakban, amelyet a németországi menekültek számára tartottak fenn. Azt hisszük azonban, hogy még

ebben az évben építhetjük egy akószobából, hálószobából, leánykamarából, vendégszobából, konyhából és gazdasági helyiségekből álló házat. Legfontosabb a nagy veranda, mert a házias élet nagyobbára a szabad levegőn zajlik le.

A leányok főleg a kertgazdaságot művelik, ami nem könnyű dolog itt, az erős napsütés és a sok légy és moszkító miatt. Gyümölcs bőséggel terem, főleg ananász és banán. Egyet megtanultunk már eddig is, hogy a mezőgazdaságban csak akkor boldogul itt az ember, ha rendkívül szorgalmas és nagyon takarékos. Lehetőleg minden szükségletünket magunk természetesen, csak petróleumot, cukrot és fűszert vásárolunk Rolandiában.

Reméljük, hogy rövidesen ki fogjuk bővíteni az állattenyésztésünket és hisszük, hogy Isten egészségét ad és meg fog óvni betegségetől és járványoktól. Nagyon fájdalmas azonban az a körülmény, hogy távol vagyunk barátainktól. Hiszük mégis, hogy az idők során eljönnek hozzánk vagy letelepedni, vagy látogatni. Az utóbbi Németországban eltöltött években minden örömről és bizalmunk barátaink hűsége volt.

Az első román női szenátor

Beszélgetés Pop Mária asszonnyal, a román parlament első női tagjával

Cluj, június 6. Az új választói törvény aktív választójogot biztosít a képviselőházban és a szenátusban a nőknek, passzív választójogot azonban csak a szenátusban kaptak, vagyis csak szenátorokká voltak választathatók. A romániai nők választójogát az 1938 februári alkotmány szentesítette. A romániai nők politikai jogfejlesztésének ez a második etapja; az 1929-iki közigazgatási törvény a romániai nőknek biztosította a közigazgatásban az aktív és passzív választójogot.

A mezőgazdák listáján megválasztott 30 szenátor között valóban szerepelt egy nő is, Pop Mária asszony, aki a romániai feminista mozgalom ismert harcosa. Megválasztásának az kölcsönözött különösebb érdekességét, hogy ő az első nő, aki a román parlament tagja lett. Egy bucuresti újságíró beszélgetést folytatott Románia első női szenátorával. Arra a kérdésre, hogy milyen benyomásokat váltott ki belőle az a siker, Pop Mária asszony a következőket válaszolta:

— Bevallom, hogy a Craiovától Bucurestig tartó ut alatt elvonult emlékezetemben azok az erőfeszítések, amelyeket ügyünkért folytattam. Az 1918-iki zavaros időkben néhány barátommal, köztük volt Ella Negruza és Maria Baiulescu, megalapítottuk a „Román

nők politikai és polgári emancipációjának egyesületét”. Nem részletezem az akkori végtelen harcok minden etapját. Nagyon nehéz volt. Mélyen gyökerező előítéleteket kellett legyőznünk, még a művelt emberek sorában is, akik nem akarták megérteni, hogy a nő nemcsak arra van rendezve, hogy a konyhában működjék.

— Én kétszer voltam Craiova város alpolgármestere. Ezzel párhuzamosan a craiovai tuberkulóziselleni szervezet elnöke voltam, ahol megalapítottam a „Lemna” szanatóriumot. A Vöröskereszt előadója voltam és a Budapestben, Hágában, Drezdában és Bucurestiben megtartott nemzetközi női kongresszusok román szekciójának elnöki tisztéget is viseltem.

— Szociális téren elmondottam működésemet. Most egy másik működési területtel kell megismertennem. Földbirtokos nő vagyok. Szerénység nélkül mondhatom, hogy jó mezőgazdának bizonyultam.

— Ma minden gondolatom a gyakorlati megvalósításokra összpontosul. A higiénia, táplálkozás és a lakásvizonyoktól függ a parasztság jóléte. Ez elsősorban a házasszony rátermettségétől függ. Kiképzésükért és tökéletesítésükért fogok harcolni.

Mi történik Szlovákiában

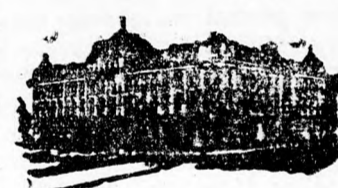
A szlovákok békülni akarnak a csehekkel...

Zürich, június 6. A „Neue Zürcher Zeitung” jelenti: A „Slovak” című lap a pozsonyi kormány hivatalos organuma, a baráti viszony helyreállítását javasolja a csehek és a szlovákok között. Igaz, hogy a két nép közé határok ékelődtek — írja a lap — de nem lehet rendszer abból, hogy az egyik nép semmit se tudjon a másikról. A két népet az idők során az együttélés a politikai nézeteltérések ellenére is közelebb hozta és barátságuk a múlt erősebb kell, hogy legyen, mivel a két nép megérti egymás nyelvét és közeli kulturális kapcsolatokat

állanak fenn közöttük...

Egy Pozsonyban megjelenő nemzeti szocialista lap kijelenti, hogy Szlovákiában kikkétek léteznek, amelyeknek szemében tüske a német birodalommal kötött oltalmi szerződés. Többek között lengyel ügynökök dolgoznak, akik sőt pénzdíjak megbizásából nyugtalanságot akarnak szítani. A szlovák lapok jelentik, hogy a lengyelek által megszállott volt szlovák területen, Javorina vidékén külföldi ügynökök szlovákkellenes röpiratokat terjesztenek, amelyben áruháznak minősítik a szlovák nemzetet szem-

Csak a

GRAND HOTEL
LAFAYETTE-
ben lakjon
Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó.
Otthonos.

CALEA VICTORIEI No. 11. Telefon 3-3410.

ben a német-szlovák együttműködést. A szlovák sajtó ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a felvidéki németeknek semmi közük nincs ezen külföldi mesterkedésekhez. A Hlinka-gárda figyelemmel kíséri a jelenségeket és meg fogja szüntetni az államellenes tevékenységet. A Wiener Tagblatt jelentése szerint az SS osztagok is részt vesznek a tisztogatási munkában. A Hlinka-gárdának egy gépesített osztaga propaganda-utra indult Berlinbe és utközben röpiratokat fog terjeszteni a szlovákok között.

Mach szlovák propaganda-főnök a sajtó képviselői előtt nyilatkozott az egyre növekedő kormányellenes propagandáról, amely a német-szlovák együttműködés ellen is irányul. Így például illegális röpiratokat osztogattak, amelyek a lengyel-szlovák-magyar barátság eszméjét hirdetik. A moszkvai rádió is közvetítette ennek a röpiratok tartalmát. Jugoszláviában is röpiratokat terjesztettek, amelyekben arról van szó, hogy „Szlovákiát eladták a németeknek.” Mach kijelentette, hogy a manőverek mögött Benés és társai állnak. A szlovák nép azonban nem hagyja magát félrevezetni a propaganda által.

Operaelőadás Prágában

Prága, június 6. A Havas-ügynökség jelenti: Smetana operája, a „Libusa” előadásán megkapó hazafias tüneményt zajlott le. Az opera befejező mondatánál: „Bármily viharon át is győz a cseh nép igazsága” — a közönség felállt és 15 percen át tombolva tapsolt. Utána elénekelték a cseh nemzeti himnuszot.

Pozsony, június 6. (Rador). A szlovák nemzetvédelmi minisztérium cáfolja azt a hírt, hogy néhány kaszárnyát kiürítettek volna német csapatok elhelyezése céljából. A két hadsereg között teljes az egyetértés és baráti viszony áll fenn. Nem igaz, hogy Szlovákia bizonyos határozatait német nyomásra alatta hozta volna — jelenti a DNB.

Hitler és az olasz király részvételével ünnepelték a Spanyolországból visszatért „önkénteseket“

Franco tábornok beszéde az Angliával és Franciaországgal szembeni nehézségekről és bizalmatlanságról

Burgos, június 6. Franco tábornok a spanyol falanx nemzeti tanácsa előtt nagyszabású beszédet tartott Spanyolország külpolitikájáról. Mindenekelőtt is köszönetet mondott a nemzeteknek, amelyek a nemzeti Spanyolországot segítették. Elsősorban Portugáliának fejezte ki háláját, majd Olaszországnak és Németországnak „a nekünk drága nemzeteknek, amelyek közös arcvonalat alkottak a mi mozgalmunkban.“

Franco hangoztatta, hogy az önállóság és semlegesség politikáját kívánja követni a tengely-hatalmakkal való barátság mellett.

Kifejtette ezután Franco, hogy míg egyrészt a harc fontossága sokak számára nem tűnt fel, Spanyolország földrajzi helyzete stratégiai szempontból egyes népek mohó törekvéseinek tárgya volt. Spanyolország, a mi keresztes hadjáratunk befejeztével nem maradhatott közömbös azokkal szemben, akik a nemzetközi kommunizmus és szabadkőművesség áldemokráciáit aknazzák ki. Ez arra készítette a spanyol kormányt, hogy külpolitikájában, amelyet rendkívül ügyes óvatosság jellemezett, igyekezzék oda hatni, hogy a fegyverek döntő győzelmével kerüljön el bármely meglepetés.

A Berard-Jordan egyezményről

— A győzelem után — folytatta Franco — úgy tűnt, hogy az összes nehézségek és bizalmatlanságok kiküszöbölhetők lesznek. Nos, a dolgok másképpen alakultak. A Berard-Jordan egyezmény, amely a Franciaország és Spanyolország közötti kapcsolatok kezdeti alapját képezi, igen lassan és a spanyol nemzetgazdaság kárára alkalmazkodik. Angliában a javarészt a mi bankjaink tulajdonát képező pénzek továbbra is zár alatt vannak, egy fiktív jótékonyági szervezet tevékenysége miatt, amely továbbra is létezik és amelyet a vörösek alapítottak a gyáva futások megelőző utolsó napokban.

„Termeljünk, termeljünk!“

— A mi győzelmünk bizonyos gazdasági elvek győzelmét is jelentette a régi liberális elméletekkel való harcban. Ez még inkább fokozta a bizalmatlanságot. Rejtett offenzíva folyik hazánk ellen azoknak vezetése mellett, akik a Spanyolország elleni büntényeket támogatják. Ezt az offenzívát hatékony módon támogatja a nemzetközi szabadkőművesség, amely spanyolelleses tant propagál a világon. Fel kell készülnünk arra, hogy védekezzünk és szembeszálljunk a bekerítéssel.

— A világ elismert bennünket. Külföldi hiteltünk nem volt. Hatalmas erők álltak velünk szemben és ezért fel kellett használnunk egész arany- és devizatartalékunkat. A külföld bizalmát csaknem teljesen nélkülözzük. A mi hitünk ez kell hogy legyen tehát: termeljünk, termeljünk, termeljünk. Meg kell szüntetnünk azon termékek behozatálát, amelyek nem feltétlenül szükségesek a mi nemzeti fejlődésünkhöz és azt nemzeti termékekkel kell pótolnunk. A külföldi hitelek rendszere terhes, ezt le kell csökkentenünk.

A Kondor-légió felvonulása Hitler előtt

Berlin, június 6. Dél előtt tíz órakor kezdődött meg Berlinben Hitler előtt a Spanyolországból visszatért német katonákat felvonuló Kondor-légió felvonulása. A műegyetem épülete előtt felállított emelvényen Hitler mellett Göring marsal, a német hadsereg különböző fegyvernemeinek parancsnokai, a sebesült spanyol légionárius vendégek és a Spanyolországban elesett német katonák szülei foglaltak helyet. A spanyol küldöttséget és a Kondor-légió parancsnokát, von Richt-hofen tábornokot melegen ünnepelték. A parádét Richthofen tábornok vezényelte. Elsőnek a Franco tábornok által ajándékozott vörös-arany zászló vivői vonultak el az emelvény előtt.

Délben félegy órakor a Lustgartenben nagyszabású ünnepség zárta be a felvonulást. Göring marsall beszédet tartott, amelynek során köszönetet mondott a Spanyolországban oly vitézül harcoló légionáriusoknak, akik

Hitler parancsát teljesítve, maradéktalanul megtették kötelességüket a harc mezéjén.

Hitler beszéde

Ezután Hitler beszélt. A kancellár mindezekelőtt is kifejtette, mennyire boldog, hogy a katonákat a győzelemből visszatérve ismét német földön láthatja és mennyire büszke rájuk.

— 1936 nyarán — mondotta Hitler — a pusztulás erői megkezdtek tevékenységüket Spanyolországban. Gyujtogatni kezdtek és a tűz azzal fenyegetett, hogy porrá és hamuvé teszi egész Európát. Ezekkel az erőkkel szemben felvette a harcot Franco tábornok. 1936. júliusában elhatároztam, hogy eleget teszek Franco tábornok kérésének és segítséget nyujtok neki addig és abban a mértékben, ameddig és amely mértékben a másik oldalról a pusztulás erőit segítették. Tettem ezt abban a tudatban, hogy nemcsak a spanyol népek nyujtok támogatást, de hazám jövőbeni sorsát is védem. Velem együtt ha-

CĂCIULATA

RADIOAKTIV
ÁSVÁNYVIZ

a következő betegségek kezelésére ajánlható: Vese- és májbajok, a húgyutak megbetegedései, köszvény és artrizmus. Megrendeléseket felvesz a Fürdőigazgatóság

CĂLIMĂNEȘTI — CĂCIULATA
Gara Jiblea, jud. Vâlcea és Clujon Pascu, Valer Piată Mihai Viteazul Nr. 22.

tározta el magát a segélynyújtásra Mussolini is. A német és olasz katonáknak Franco segítségével való jelenléte a mi világszemléleti együttvértartásunk első tüntető megnyilatkozása volt.

Amikor hallgatni kellett...

Hitler ezután sajnálatának adott kifejezést afölött, hogy a harcok éveit alatt hallgatni kellett Németországnak a Kondor-légió tagjainak hőstetteiről. (Annakidején, midőn a távirati ügynökségek beszámoltak Madrid és Guernica német repülőgépek részéről való bombázásáról, a német távirati iroda ezt a hírt „vörös hazugsági propagandának“ minősítette. Annakidején ugyanis még létezett a „benemavatózás“ bizottság. Szerk.) El voltam azonban határozva arra, — folytatta beszédét a kancellár, — hogy mihielyt vissza fogtok térni a frontról, megfelelő innepélyességgel fogadunk majd benneteket és az egész német nép előtt fogjuk méltatni érdemeiteket. Hőstetteitekkel nem kismértékben járultok hozzá a nemzeti és független Spanyolország megteremtéséhez. A kapott parancsot fegyelmezetten és engedelmesen teljesítettétek, újabb megbecsülést szerezve a

német katona hősiességének. Alkalmat adtok annak bizonyítására is, hogy a német fegyverek jók és megbízhatók. Megerősítették a német nép bizalmát önmagához és véderéjéhez. Ha a bekerítők és háborus uszítók valamelyikének eszébe jutna, hogy megtámadja Németország határait, olyan visszaverésben részesülne, amelyről az illetőknek halvány fogalmuk sincs.

Beszéde végén Hitler Spanyolországot, Francot, Olaszországot és Németországot éltette.

Az olasz király fogadta Nápolyban a Spanyolországból hazatérő önkénteseket

Nápoly, június 6. Kedden reggel félhét órakor érkezett a nápolyi kikötőbe a hat hajó, amelyek a spanyol háborúból hazatérő olasz katonákat hozták. A katonák partraszállítása három óra hosszat tartott. A katonák felsorakoztak a kikötőben. Viktor Emanuel király, aki tíz órakor érkezett meg Nápolyba, elvonnult a különítmények előtt. Az olasz királyal együtt érkezett Nápolyba Ciano gróf külügyminiszter is, aki délben diszebédet adott az olasz katonákat kísérő Sunner spanyol belügyminiszter tiszteletére.

Megoldás előtt áll a földgáz bevezetésének problémája

Mota mérnök, a Sonametan igazgatója személyesen jön Kolozsvárra a tárgyalások újrafelvételére

Cluj, június 6. Kolozsvár város egymást követő vezetőségei éveken keresztül folytat tak tárgyalást a földgáznak a városba való bevezetéséről. A tárgyalások mind a mai napig sem tudtak eredményhez vezetni, mert úgy a város, mint a Sonametan társaság, amellyel a tárgyalások folytak, nem akartak engedélyt tenni leszögezett állás pontjukból. Két évvel ezelőtt dr. Drăganu Nicolae polgármester vezetése alatt már kiüszöbön állott a megállapodás a Föld gáztársaság és Kolozsvár városa között. Akkor azonban a Sonametan szabott olyan feltételeket az egységesség megkötéséhez, hogy a város semmi körülmények között nem volt hajlandó elfogadni azokat. Azóta nem hallatott magáról a földgáz kérdés.

Most dr. Bornemisa Sebastian polgármester ismét felszínre hozta a földgáz-ügyet, amelynek aktáit Pop mérnök, a gáz-

gyár igazgatójának felvilágosításai alapján áttanulmányozta. A polgármester az iratok alapos áttanulmányozása után ajánlatot tett a Sonametannak a tárgyalások újrafelvételére. Egyben részletes jelentésben ismertette a kereskedelemügyi miniszterrel a tárgyalások eddigi anyagát, kérve a minisztert, járjon közbe a gáztársaságnál a tárgyalások újrafelvétele érdekében. Bornemisa polgármester lépése sikerrel járt. Mota mérnök a Sonametan igazgatója tegnap arról értesítette a várost, hogy személyesen jön Kolozsvárra a vitás kérdések megbeszélése végett, hogy a földgáz bevezetését minél előbb nyílhessen ütni. A tárgyalások eddigi kerékkötője, a haszonrészesség kérdése ma már nem forog fenn, mert a Sonametanok az állammal kötött megállapodása értelmében a városok nem igényelhetnek haszonrészességet.

Louis hajó üzenetét, amely szerint a gőzös a Fenyők-szigete felé tart, ahol a kubai köztársaság elnökének hozzájárulásával partra teszi a fedélzetén lévő menekülteket. A menekültek csak ideiglenesen kaptak menedékhelyet a szigeten.

Washington, június 6. Belügyi körökben terv merült fel arra nézve, hogy a Fülöp-szigeteken a japán befolyás ellensúlyozására 10.000 emigráns zsidó telepítsenek le. A terv az amerikai közvéleményben nagy visszhangra talált és valószínűleg megvalósításra is kerül, mihielyt az a küldöttség, amelyet a helyzet megvizsgálására a helyszínre rendeltek, beszámoló tapasztalatairól.

Berlin, június 6. (Rador). Wohltat miniszteri tanácsos Londonban tartózkodik, ahol rövid tájékoztató megbeszéléseket folytat a szervezett zsidó kivándorlás folytatása ügyében.

Zsidó merénylő arab ruhában?

Jeruzsálem, június 6. A rendőrség letartóztatott egy arab ruhába öltözött egyént abban a pillanatban, midőn ez bombát akart elhelyezni a zöldségpiacon. A letartóztatott állítólag zsidó. A hatóságok a piacot lezárták.

Berlin cáfolja a csehországi nyugtalanság híreit

Berlin, június 6. A cseh- és morvaországi nyugtalanságokról elterjedt hírekkel kapcsolatban illetékes német körök határozottan kijelentik, hogy a híresztelések teljesen alaptalanok. Egy-két helyen történetek szórványos kilengések — mondja a cáfolat — ez azonban minden rezsim-változással együtt jár. Neurath báró a német protektor nem váratlanul utazott Berlinbe, ahogy azt a külföldi lapok híresztelik, hanem előzetes bejelentés után utazott Hitlerhez, akivel nem az állítólagos nyugtalanságokról, hanem Cseh- és Morvaország szervezési kérdéseiről tanácskozott.

— Meghalt egy jugoszláv egyetemi tanár. Belgrádból jelentik: Pavlju Pavlovićs egyetemi tanár, az Akadémia tagja meghalt.

— A Reichspost volt szerkesztőjének rejtélyes halála. Párizsból jelentik: A La Croix című lap értesülése szerint Bunder Frigyes, a Reichspost egykori szerkesztője, aki az osztrák Anschluss óta koncentrációs táborban szünydött, rejtélyes körülmények között meghalt.

— Fordítás bármely nyelven, másolás dr Mandel Fordító Irodában Memorandumul 24.

Select Mozgó

MA PREMIER!
Egy kivételes, káprázatos monumentális világfilm!

Bosfor

A három titkai

Kelet titkai — a fehér rabszolganők! Az új Törökország vajudó problémáit tárja elénk ez a nagyszerű, izgalmas film, melyet G. W. PABST zseniális rendező alkotott.

Főszereplő:
Viviane Romance

Tizezer zsidó emigránst akar letelepíteni az amerikai kormány a Fülöp-szigeteken

Ideiglenes partraszállási engedélyt kaptak a kubai köztársaság elnökétől a „Saint Louis“ fedélzetén lévő zsidó emigránsok. Wohltat londoni tárgyalásai

Havanna, június 6. (Rador). A lapok értesülése szerint Kuba köztársaság elnöke kijelentette, hogy a kormány ma, vagy holnap dönt afelett, hogy megengedi-e a Saint Louis hajón érkezett zsidó menekülteknek a partraszállást. Addig koncentrációs táborban kell bevárniuk az ügyükben hozandó végleges intézkedéseket, esetleg azt, hogy valamelyik ország befogadja őket.

Az elnök még hangoztatta, hogy a kubai kormány május elején közölte, hogy az új bevándorlási törvény alapján megsemmisítette a már előzőleg kiadott bevándorlási engedélyeket is. A Saint Louis gőzös annak dacára kelt utra, hogy tudott az intézkedésről.
Newyork, június 6. (Rador). A miami Tropical Radio állomás felfogta a Saint

szíveskedés

szinte karaktere kézfogásában nyílenül, sőt undorító. Bárhol lép föl az óhálj alatt, kezerekedni kell azonnal az izzadság nem a szempontból je-hivatás gyakorlánt. A tiszta tejből ILKUDERM-krém tisztító hatással van, de a kellemetlen nmal eltávolítja. A HICSDÖTİK a HIDRO- és elismerik, a bőr leghatásos-

történettel jelent endőri képes folyóirat, évó „Politia“ című rat legújabb száma avós tartalommal jeban a rendőrség fejbl és hivatásáról irt Horvat Josif rendőrs- ugyanazokat az el- rendőrkvesztori minő- nyitják ténykedéseit. ndőrkvesztura titkára gült rendőrség fontos vátásáról irt komoly rbeceanu, a Tribuna magvas cikk kereté- rendőri hivatás tisz- ndőri szakirodalomról beható tájékoztatást. és egyetemi tanárok modern bűnügyi nyom- módszereinek ismerte- en közlemény, min- alkalmoztatnának okta- formában, hogy az, ónság számára is ér- almas folyóiratot szá-

ETI ÉLET

ervezet szemináriuma, zét kolozsvári csoport, ot rendez, melynek es cionista alapismere- en szerda este pont- zét saját helyiségben rvezet tagjai vesznek a vezetője: Fischoff y György, Florential A szeminárium any- központ hetenként éki csoportoknak is- én, szerda este pont- k. Az első est prog- l bevezető előadás: at a zsidóságban. erombólásától a pre- (első rész) és ing. Léwy (első rész). A szem- szerda este a sze- het.

A Haggibbor titkár- téségi tagjait, hogy nepélyre nem a kör- ben, hanem a Sport- hér cipő, fehér nad- kabátban kell meg- kék nyakkendőről a Találkozás délután telepen. — A Haggib- z egyesület új helyi- és működését. A szak- és csütörtökön este

skirándulást rendez a június 11-én reggel TR autóbusszegálló- délután 5—8-ig 9-én Haggibbor klubban. Concordia klub mel-

írdetmény

hitközség egy köny- jártas, vallásos hit- a román, jiddis, ma- perfektül bírja. datokkal és igények f. é. június 23-ig az k. azok, akik a közép- tani képesek. Rosenfeld Aron esedintele communityt ita I. C. Bratianu 10.

Dr. Pólya Jenő egyetemi tanár előadása a „Paul Ehrlich” egyesületben

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület 131. tudományos ülésének keretében dr. Pólya Jenőt, az egyesület tiszteletbeli tagját látta vendégül.

Az európai hírnevű professzort dr. Mátyás Mátyás üléseinek üdvözlő abból az alkalomból, hogy az illusztris vendég most második ízben jelenléttével és előadásával tünteti ki az Ehrlich Egyesületet. Pólya tanárt nem kell bemutatni a hallgatóságának. A világ minden sebése és orvosa előtt ismert az ő neve és munkássága. Főmunkatere az epe, hasnyálmirigy és gyomor. Ezen területeken kifejtett tudományos és gyakorlati sebésségi működése alapozták meg világhírűségét.

Dr. Pólya Jenő (Budapest): „Az extrahepatikus eperendszer ortho- és pathophysiologiája”.

Előadó tudományos vizsgálatait előtt az epehólyag szerepe meglehetősen tisztázatlan kérdés volt. A különböző szerzők különböző funkciókat tulajdonítottak ezen rejtélyes szervnek. Pólya tanár kísérleti eredményeiként aztán világosságot derített e konfliktált kérdésben.

Az epehólyag szerepe, illetve feladata: 1. hogy a béle a szükséges epamennyiséget leadja; 2. hogy felraktározza és besűrítse a májbeli epét (ellenkező esetben a májsejtek érzékenysége miatt a májban felgyülemlett epe tönkretenné és megszüntetné a máj működését). Hasnyálmirigy-rák esetén az epehólyag a rezervoár szerepét tölti be és hetekkel késlelteti a sárgásag felléptét. Epehólyag hiányában azonnal súlyos sárgaság lépne fel.

Hogy az epehólyag hivatásának elegendő tehesse, szükséges, hogy befogadja az epét, besűrítse tudja azt és időnként kifecskendezze magából. Nagy viták voltak azon kérdés tisztázására, hogy kerül az epe az epehólyagba? Pólya szerint az epehólyag percenként többször mutat autonóm összehúzódásokat és ezen mozgások által az epehólyag magába szívja az epét. Az epehólyag evés közben ürül ki. Különösen a zsíros ételek serkentik az epe kiürülését. Tehát a legjobb epehájtó az étkezés. Kopláló embereknél besűrűsödik az epe.

A normális epehólyag az epéből felszívja a vizet, konyhasót, de nem szívja fel az epefestéket, sem a koleszterint. A beteg epehólyagnál ez éppen ellenkezőleg történhetik. Ehez embereknél is van epéürülés. Átlag minden két órában megnyílik a Vater-féle epebélszelep és kevés epe ürül a béle, de ez nem az epehólyag, hanem epevezeték működése.

Kiválasztó szerepe is van az epehólyagnak valamelyes nyálka formájában. A koleszterin csatorna pangásos állapotánál található u. n. fehér epe nem az epehólyag, hanem a koleszterin és a májvezeték kiválasztási terméke.

Az epehólyag káros működése esetében az epevezeték fokozódik, csökken, vagy megszüntül. Előadó 500 esetet vizsgálva rájött, hogy már egészen kezdeti állapotban levő kis kövek esetében is rossz az epehólyag működése. Az ilyen köves epehólyag működése egyenesen káros a szervezetre.

Előadó ezután gyakorlatában előfordult tanulságos és érdekes epehólyag eseteit ismerteti:

a) **Hirtelen beálló nagy fájdalmak az epehólyag tájékán.** Mitől? Kiderül, hogy az epehólyag nem volt gyulladt. Mi tehát az ok? Epehólyagbénulás. Mik idézhetik ezen bénulást elő? Hashártyagyulladás! (különösen nőknél kankós hashártyagyulladás). Továbbá lázas betegségek (tüvepessarium okozta fertőzés, malária).

b) **Epekövek miatt műtét, de követ nem találtak.** Kónélküli epehólyag is meggyulladhat. Kisfokú hurut áll fenn, mely elmúlik, mire műtétre kerül a beteg.

c) **A májba olyan epe kerül, amely nem alkalmas a felszívódásra.** U. n. májeredetű resorbtiós zavar. Eset: salvarsannal kezelt nőbeteg epehólyaggyulladásos megbetegedése. Ezen esetben pangott az epe az epevezetékben, mivel az epefestvényben szegény májepét az epehólyag nem tudta felszívni.

d) **Az epe besűrűsödése koplálás alatt.** Az

epehólyagban magában sem mindenütt egyformán tömény az epe. Az epehólyag fundusában az epe töményebb, mint a felsőbb részében. Igen jelentősek ez irányban a nagyváradi Eliás dr. észleletei. Az epe ezen különböző töménységi fokai miatt csak a higabb epe ürül ki és a töményebb rész visszamarad és besűrűsödik. Így keletkezik az epehólyag (fundus) kö.

e) **Colesterozis.** Fehér és sárga pettyek formájában jelentkezik a koleszterin lerakódás. Különösen fogyókúrás nőknél és éhezők-

rél jelentkezik ezen kórkép, mely az epekő betegséget teljesen utánozhatja.

f) **Idegrendszeri panaszok,** sympaticus rendszerbe beálló változások okozhatnak epehólyagtüneteket is.

Pólya professzor nagyszabású és világos látókörű feledhetetlen előadását az összegyűlt és a termet zsúfolásig megtöltő orvoshallgatóság nevében dr. Mátyás Mátyás közölni meg megilletődött szavakkal és egyuttal beakasztja a 131. tudományos ülést.

Dr. Katzer ödön

A Zsidó Távirati Iroda jelentí:

Anglia

A VOLT DURHAMI ÉRSEK A ZSIDÓK JOGOS KÖVETELÉSEINEK TELJESÍTÉSÉT KÖVETELI. Dr. D. H. Hensley volt durhami érsek hosszabb levelet intézett a Times-hoz, amelyben az angol kormány új Palesztina-politikájával foglalkozik. Levelében többek között ezeket írja:

„Azok közül, akik jelen voltak a Balfour-deklaráció megszövegezésénél és akik megélték annak megsemmisítését, most, 22 esztendő elmúltával, senki sem csodálkozik a zsidók keserű tiltakozásán. Kétem, hogy a kormány tudatában lenne annak a mély kiábrándulásnak, amelyet javaslati nemcsak a zsidók, de a keresztények körében is kiváltottak. A brit birodalomban és az Egyesült Államokban, de a többi civilizált országokban is milliói élnek a polgároknak, akiknek arcát szégyenpir borítja: újabb árulás történt. A zsidók mély hálával fogadták a Balfour-deklaráció ünnepélyesen kinyilatkoztatott ígértét. Az arabok sem tiltakoztak. Senki nem féltette „polgári és felekezeti jogait” és ma sem állíthatja egyetlen becsületes ember, hogy ennek a félelemnek alapja lenne. A zsidók lelkesedéssel és energiával vetették magukat a nagy mű megvalósításába, hogy igazolják a nekik tett ígértet. A világháború ideje alatt pedig felbecsülhetetlen segítséget nyújtottak a szövetségeseknek. Palesztinai műviük minden várakozást felülmut. Keresztények és arabok egyaránt részesevtek a zsidók által teremtett virágzásból. A „nemzeti otthon” felépítésének reménye világított, amikor hirtelen villám csapott le Izraelre.”

A továbbiakban kitér a németországi antiszemita üldözésekre és azoknak kihatásaira, valamint Olaszország „imperialisztikus örületére”, amely eszközözt talált az arabokban, majd így folytatja Hensley: „Hála a diktátoroknak, Palesztina a ferrongások és a gyl-

kosságok színtere lett. E két tényező közül azonban egyiknek sincs semmilyen köze a zsidók kérdéséhez, amelynek megoldására a Balfour-deklaráció lett volna hivatott. Ha a kormány meghátrál a diktátorok akarata előtt és elejti a deklarációt, újból nemzetközi kérdésé teszi a zsidók kérdést, amelynek másirányú megoldása most kilitástalanabb, mint valaha. Nem tudom eléggé kihangsúlyozni, hogy az angol kormány ezzel milyen rossz szolgálatot tesz Angliának. Az ellenkezés és a megaláztatás lett urrá az egész angolul beszélő világon.

A gyakorlati kérdés: Mi történjék Palesztinával? — még válaszra vár. En hiszem, hogy végül is ez a válasz megnyugtató lesz és elegendő fog tenni a zsidók jogos követeléseinek.”

AZ ANGLIAI BÉNE BRIT TILTAKOZÓ KÖRIRATA AZ ALSÓHÁZ TAGJAIHOZ. D. Dolowitz főtitkár aláírásával az angliai független Béne Brit páholyok vezetősége tiltakozó köriratot intézett az angol alsóház tagjaihoz, amelyben többek között ezeket írják:

„Szervezetünk 26 londoni tagozata nevében a legnagyobb figyelemmel kísérjük a Palesztináról szóló Fehér Könyv intézkedését, amelyeket a zsidó nép egyhangulag visszautasít. Véleményünk szerint ezek a javaslatok nemcsak a zsidó népet döntik a kétségbeesésbe, de veszélyesek Anglia jövője számára is. Ez az engedékenység az arabokkal szemben, akik a terror elmult három esztendő alatt köztudomásúlag idegen hatalom zsoldjában állottak, a rombolás útját nyitja meg. Ennek a politikának a végén az összeomlás áll.

Az Achava páholy végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy a következő tartalmú táviratot intézi a miniszterelnökhöz, a gyarmatügyi miniszterhez és az ellenzék vezéréhez: „Szervezetünk tizezer zsidó tagjának nevében tiltakozunk az angol kormány ama terve ellen, amely a palesztinai zsidóságot állandó kisebbségi helyzetbe akarja juttatni. Ez a terv árulás a Balfour-deklaráció és a mandátumban vállalt kötelezettségekkel szemben.”

APRÓHIRDETÉSEK

Okvetlenül tekintse meg a „DER-BESC” függönykellékszakküzlet mintaterrében az új vertesipke függőnymintákat. Gazdaságos, mert kívánt méretben készül, szép és örökéletű. Reg. Ferdinand II, félemeleten.

Erettségizett, nőtlen könyv- és papírkereskedőség, szakember, román, német, magyar nyelvtudással állást keres. Ajánlatokat Kahan Sighet, Cosbuc 8 címre.

Bázna-fürdőn orth. שך vendéglő Drach Menachem vezetése mellett megnyílt.

Gyapjúkasmir-lobogók, ugyszintén strájerlobogók szintartó egybeszővött színekkel, különböző méretben kaphatók. Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Sălcam No. 27.

Amatörök dolgoztassák ki filmjeiket Foto Artist Friedmann-nál, Str. Regina Maria 46.

Különbejárati butorozott szoba 15-ére kiadó. Ugyanott egy jégszekrény eladó. Elisabeta 4.

Eladó modern finomkivitelű kombinált szobák, háló- és ebédlő-berendezések, recámie, modern fotelek. Miasztalos, Str. Fr. David 3.

Kiadó azonnalra földszintes különbejárati parkettes szoba butorozva, vagy üresen, udvari áru-üzletnek is megfelel, valamint egy üres szoba július 1-re. P. Mihai Viteazul 39, a. 7.

Középkori, intelligens urinó vállalná háztartás vezetését, esetleg gyermekgondozással. Egyedülálló urhoz, vagy hölgyhöz is menne, vidékre is. „Kitűnő háziasszony” jelígre a kiadóba.

Erstklassige Bürokräft, mit mannigfaltigen Fach- und Sprachkenntnissen, sucht sich — eventual in Verbindung mit einer Ehe — entsprechend zu unterbringen. Adresse: Wilhelm Mencer, für „A. G.” Arad, Piața Rădulescu No. 1.

Teherautót keresek állandó munkára tűzifa szállításra. Lázár, Gh. Barițiu 28/a.

Keresetek 35 éven aluli, nős házmester, aki vízvezeték- és villanyserelő, a Str. Berhelot 8. sz. alatti iskolához. Ajánlatok személyesen nyújtandók be Str. Dubarilor 1. sz. alatti irodában.

Nagy praktissal rendelkező ápolónő állást keres. Ajánlkozók fekvő, lábadozó, vagy fürdőhelyen üdülő betegek gondozására

Fiatal lehnemű-varrónő, mesierkönyvvel
igen kedvező elhelyezkedést nyerhet Consum cégnél Brasov. Str. Regele Carol 30.

is. Szíves ajánlatokat „Ápolónő” jelígre a kiadóba kér.

Középkori izr. nő házvezetőnek ajánlkozok magános urhoz, urnőhöz, vagy kisebb háztartásba. Betegápolást, gyermekgondozást is vállal. Weisz Róza, Timisoara II., Inspirescu No. 18.

„Technolux” rádióüzlet értesíti tisztelt vezetőit, hogy lakására, Str. Rudeanu 1., költözött. Elfogad rendeléseket nagybani áron „Novalux” elemekre és petróleumfűzőkre.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Hófehérke és a hét törpe. Érdekes attrakciók lesznek 11-én, vasárnap délután fél 5 órakor a katolikus gimnáziumban Hetényi legújabb meseoperettjének, a Hófehérke és a hét törpének előadásán. Felhőtlen szerepelnek a királyi udvar ünnepélyének műsorán. A csodagyermek, a széphanu Borsódi Jenőke két énekszámmal is szerepel. Jegyek a színház pénztáránál válthatók és ugyanott a műsorszervezők is becsérélhetők rendes jegyekre.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Holnap, csütörtökön Mickey Rooney, a „Fiuk városa” felejthetetlen főszereplőjének legújabb filmje: A Hardy fiut szeretik a lányok. Partner-nője a bájos Judy Garland. Ma utoljára: A fiuk városa.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Bosfor. A három titkai. Monumentális, káprázatos nagy világfilm. Rendezte: G. W. Pabst. Főszereplő: Viviane Romance.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

A csintalan asszonyok. Az utóbbi évek legjobb filmje. Csipős pikantéria és utóéletlen szatíra. Főszereplők: Jean Murat és Françoise Rosay. Műsor előtt: A legfrissebb világhírűd.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Megszokott a menyasszonyom! Pazar, szellemes vígjáték. Csupa ötlet és humor. Főszereplők: Anny Ondra és Hans Söhnker.

RIO MOZGO MUSORA:

Ma: 3, 6 és 9 órakor! Két világször! Egy hely! I. Az éjféli mars. A legnagyobb háborús film, mely a német-francia háborút krelálja. A legizgalmasabb háborús jelenetekkel. Fősz.: Frederich March, Warner Baxter, Lionel Barrymore és June Lang. II. A 14-es bécsi futár. Izgalmas kémdráma. Fősz.: William Powell, Luise Rainer, Maurien O'Sullivan és Robert Young. III. Híradó.

RÁDIO MŰSOR

Szerda, június 7.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás. 20.15: A Románia őrsége szervezett órája. 21: Bucuresti trió. 21.30: Francia zene hanglemezek. Közben kb. 22: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 18.45: Cigányzene. 20.45: A Nemzeti Zenede évzáró zenekari hangversenye. 22.15: Tánchanglemezek. 22.40: Hírek. 23: A rádió szalonzenekara. 24.30: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Csütörtök, június 8.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás. 19.15: Katonazene. 20: Felolvasás. 20.15: A Carmen-énekkar hangversenye. 20.45: Bredeceanu: Arasztis, szimfonikus költemény. 22: Hírek. 22.15: Dumitrescu zenekar. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 12.15: A rádió szalonzenekara. 13.30: Operaházi zenekar. 14.25: Hanglemezek. 16.45: Magyar nóták. 17.15: A bécs-budapesti Zeneművészeti Főiskolák csereműsora. 19: Magyarországi—Olaszországi labdarugómérkőzés. 19.50: Revü táncczenekar. 20.15: Hírek. 20.45: A pacsipta. Énekes játék. 22.40: Hírek. 23: Zongoraszámok. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

KÖZ

Egy ezre élhet

olesőbbodtak az élele

Bucuresti, június 6. A h felvételek szerint május közél egy ezrelékes — megélhetési index, aminek egyébként az élelmiszerárak csökkenése átlagban ruhaneműk és más szik gulása viszont több mint.

Az Impo ad enged

Bucuresti, június 6. központi vezetőségének nem import céljaira kért szészt ezentul éppennylyozó Igazgatóság végzi, tal céljaira szolgáló devrendelet szerint igazolt.

A kézim több szakr

Az 1939. április 1-iki társ megszűntette a m (adóalap) kedvezményé munkások egyes kategressziven csökkenő nagengedélyezett. Az adóként annak idején kila

Baczilay Ist

(II)

A délutáni kirándó málni. Jón is már a hogy kiszállitson be bi kibubcha, Kínere autóféltársaság. Ó, ho Hogy volna ő arab. meg hozzá benszültő ja is itt született Tibnak néztük!...

— De persze, azélek arabul — enyhé lami iskolába járta mind a három nyelv. Közben már elhatonházait és feltűnkőházak, az óváros bok és zsidók. A együtt játszadozta Most ellenségek.

Megérkezünk a szűnk a kibucc gy a sarkon. Mi újság? Sofőrünk leugrik meg közepébe igye sa.

— Meggyilkolta lövést adott le rá. Az üzletek ajta arabok, az ablakok gyilkoltak egy a katonai őrsjárt há — Mingyárt há solja a sofőr — rek...

Az orsz A rendőrség m szállóban felejtet inket, de az ango

KÖZGAZDASÁG

Egy ezreléssel drágult a megélhetés május hónapban

Olcsóbbodtak az élelmiszerek, drágultak az egyéb közszükségleti cikkek

Bucuresti, június 6. A hivatalos májusi ár-felvételek szerint május hónapban újabb — közel egy ezrelékes — drágulást mutat a megélhetési index, aminek főleg az az oka, hogy az egyéb közszükségleti cikkek, főleg ruhanevelék ára tovább emelkedett, viszont az élelmiszerek olcsóbbodtak. Az élelmiszerek árak csökkenése átlagban három ezrelékes, a ruhanevelék és más szükségleti cikkek drágulása viszont több mint négy ezrelékes.

Az Argus indexe szerint (1916 augusztusához viszonyítva) az általános létfenntartási indexszám 4017, az áprilisié 4014-gyel szemben, ami közel egy ezrelékes drágulást jelent. Az élelmiszerek indexe 3725, az áprilisié 3734-gyel szemben, ami közel három százalékos olcsóbbodásnak felel meg. A ruházati cikkek indexe 4505, az előző havi 4489-el szemben, ami több mint négy ezrelékes áremelkedésnek felel meg.

Az Importot Szabályozó Igazgatóság ad engedélyt a nem behozatali célokat szolgáló devizákra

Bucuresti, június 6. A Banca Națională központi vezetőségének közleménye szerint a nem import céljaira kért devizák engedélyezését ezúttal éppennyug az Importot Szabályozó Igazgatóság végzi, mint az árubehozatali céljaira szolgáló devizák kiutalását. A rendelet szerint igazolt magáncélokra ezen-

tul is adnak devizát és engedélyezik a saját tulajdonú képező devizák kivételét is az eddigi rendelkezések határain belül, azonban az erre vonatkozó kérések az Importot Szabályozó Igazgatósághoz (Bucuresti, Str. Doamnei Nr. 4) adandók be, amely aztán dönt az engedélyek kiadása felett.

A kézimunkások adókedvezményét több szakmára kiterjesztette a pénzügyminiszter

Az 1939. április 1-iki adótörvény módosítás megalkotása a munkások létfenntartási (adóalap) kedvezményét és ehelyett a kézimunkások egyes kategóriái számára progresszíven csökkenő nagyságú adókedvezményt engedélyezett. Az adótörvény végrehajtásaként annak idején kiadott rendelet részlete-

sen felsorolta azokat a kézimunkás szakmákat, amely az adókedvezményeket igénybe vehetik. Ebből a felsorolásból számos olyan kézimunkás szakma hiányzik, amelyek számára a pénzügyminiszter az adókedvezményt nem engedélyezte. A pénzügyigazgatóságokhoz most érkezett

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

rendelkezés számos új szakmát von be a kétkézi munkások kategóriájába, vagyis kiterjeszti számos szakmára azt a kedvezményt, hogy a munkások fizetésének egy része mentesül az adó alól. Az említett rendelet összesen 374 szakmát sorol fel és ezekkel kapcsolatban megállapítja, hogy melyik szakmában dolgozó munkás tekinthető kétkézi munkásnak és melyik nem.

A rendelkezés értelmében az új intézkedés által kiterjesztett kedvezmények május elsejével visszamenőleges hatállyal lépnek életbe. Figyelemre méltó egyébként, hogy a háztartási alkalmazottakat a rendelet nem tekintheti kétkézi munkásoknak, mert ugy minősíti őket, hogy személyi szolgálatokat végeznek és mint ilyenek teljes fizetésük után kell adót fizessenek.

Jubiláris pénzeket veretnek I. Carol király születésének századik évfordulójára. A Hivatalos Lap június 5-iki száma közli azt a rendeletét, amelyben a pénzügyminiszter felhatalmazást kapott jubiláris ércpénzek veretésére, I. Carol király születésének századik évfordulójára.

A külföldnek május 13. előtt eladott lovak exportálhatók. Megírtuk, hogy a kormány május 13-án betiltotta a lovéxportot, ami súlyosan érintette főleg azokat a lovéxportőröket, akiknek külföldi üzletfeleikkel kötéseik voltak és emiatt perrek keletkezhetnek. Egy újabb rendelkezés szerint a május 13. előtt külföldi cégeknek eladott lovak a nemzetvédelmi minisztérium engedélyével exportálhatók, ha a kötésről szabályos rendelés, vagy szerződés van.

Zürichi árfolyamok (június 6.): Márka 177.62, holland forint 235.70, dollár 442.68, font 20.7425, francia frank 11.7375, olasz lira 23.30, szlovákkorona 15.125, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.75, belgas 75.375.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.38—143.45
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.28—76.45
svájci frank	31.95—32.48
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
cschkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő szabadforralomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő arányok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1540—1560
angol font, 20%-os kvóta	1420—1424
angol font, 40%-os kvóta	1020—1022
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	176
dollár, 30%-os szabadkvóta	305
dollár, 30%-os kvóta	75
svájci frank, 30%-os sz.-kvóta	9.30
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	9.50
belgas, 30%-os sz.-kvóta	58.50
zloty, 30%-os kvóta	67.80
svédkorona, 30%-os kvóta	87.5

Baczilay István:

Kiránduláson Palesztina fegyveres építői között

(II)

A délután kirándulásra akarjuk felhasználni. Jön is már a fekete legény, a sofőr, hogy kiszállítson bennünket a legközelebbi kibbucba, Kineretbe. Kiejtéséből ítélve, azt hittük, arabot küldött nekünk a zsidó autóstársaság. Ó, hogyan méltatlankodik. Hogy volna ő arab. Ó, hál' Istennek zsidó, még hozzá benszületett zsidó. Még a nagyapja is itt született Tiberiában. Hogy őt arabnak néztük!...

De persze, azért én tökéletesen beszéllek arabul — enyhül meg később, az általam iskolába jártam és ott megtanultuk mind a három nyelvet...

Közben már elhagytuk Kirjat Smuel betonházait és feltűntek a tömzsi, földszintű kőházak, az óváros kőházai. Az uccán arabok és zsidók. A gyermekeik valamikor együtt játszadoztak ezeken az uccákon. Most ellenségek.

Megérkezünk a főútra és csokoládét veszünk a kibbuc gyerekei számára. Csődület a sarkon. Mi újság?

Sofőrünk leugrik a volán mellől és a tömeg közepébe igyekszik. Leverten jön vissza.

— Meggyilkoltak egy arab susztort. Hat lövést adtak le rá...

Az üzletek ajtajaiban ott állnak zsidók, arabok, az ablakok tele kíváncsiakkal. Meggyilkoltak egy arab cipésmestert. Angol katonai őrjárat tűnik fel.

— Mingyárt hazamegy mindenki — jósolja a sofőr — ilyenkor félnék az emberek...

Az ország legöregebb kibbucában
A rendőrség megállítja az autónkat. A szállóban felejtettük az utazási engedélyünket, de az angol rendőr nem veszi rossz

néven. Telaviviak vagyunk, magyarázza egyikünk, nem tudtuk, hogy olyan kis útra is szükséges az igazolvány... Ol rájt, mondja, s már megyünk is tovább. Milyen szép ez az allé, a Kineret mentén. Tiszta, fehér, remek országút. Már a szél is hűvösebb, fél ötre jár. Szélesderekű pálmafák és hatalmas kaktuszok között szaladunk. Szembe velünk teherautó. Barnára sült, kemény zsidó legények ülnek rajta. Jönnek az Emek Hajardénból.

Mellékösvényre fordulunk. Ez vezet Kineretbe. Mikor az autó lestoppol, gyerekek vesznek körül. Az ország legöregebb kibbuc ez. A gyerekek is nagyoskák már. 13—14 évesek, barnák, jólöltözöttek.

Láttunk már néhány kibbucot az országban. Kineretben, ami új s ami megható: a patina. Ennek a kibbucnak már nem fehérek a házai, már nem sablonos mintaházak ezek, hanem harminc év viszontagságai ri le róluk. A kibbuc első háza amolyan fagerendás, öreg, arabstílusú kőépület. Akkor még nem építettek mindent betonból. A gyerekház mellett kis állatkert rendeztek be az apróságok számára. A német „Jugendallija“ egyik gyűjtőhelye Kineret. — Azoknak a németországi gyermekeknek, akik ezeltől öt évvel vándoroltak ki az országba, már megszülettek a gyerekei is.

Ioel barátunk, 13 éves, vezet végig a kibbucban.

— Te itt születettél?
— Nem feleli, — Ejn Harodba...

Na igen, ezek itteni fogalmak. Ez ember meg akarja kérdezni, hogy Palesztinában született-e, de ez neki nem elég. Számára Palesztina nem ugyanaz, mint számunkra. Kineretben él és Ejn Harodban született.

Megmutatják nekünk azt a kis erdőt is, amit a kibbuc ültetett tizenöt évvel, ezeltől. Cédrusfaerdő. Olyan illata van, mint azoknak a jó, dus fenyőerdőknek a hegyek északi oldalán, Erdélyben.

A kulturházban éppen előadást tartanak a legfrissebb németországi „Jugend-allija“ csoportnak. A közös étkezőtermet éppen takarítják. Megnézzük tehát az istállókat, a majorságuvárt. Jó, megalapozott gazdaságu, boldog kibbuc ez, melyen elmúltak a krízisek, konjunkturák, fehérlőnyvek, felosztási tervek. Kineret megteremtődött, de ez aztán örök időkre szóló teremtes...

Hat óra a városban kell lennünk, mert hat órán túl már tilalom van érvényben. Büszke zsidó sofőrünket nehezen kerítjük elő. Ismerőre akadt a kibbucban és nagyon nehezebb esik előbujni. Fél hatra kell beérnünk, Vilcek Bandi miatt. Mert még hat óra előtt meg kell találnom Vilcek Bandit, aki valamikor gyerekkori pajtásom volt, akivel együtt irtam verseket és aki itt él Tiberiában már tíz éve, igen komoly és jelentős pozícióban.

Kérdem a soffőrt, ismer-e Vilceket. A soffőr szégyeli magát. Nem ismeri. Azaz, nem meri mondani, hogy nem ismeri, csak éppen nevével nem tudja megmondani, ki-csoda és hol lakik. Mikor beérkezünk a város szélére, még mindig rága a nevet. Ki ez? Mi ez? Mi a másik neve? Nem ismeri...

Fél hatkor érünk be a városba. Minden üzlet redőnye lehuzva. Tiberiás halott. A meggyilkolt arab miatt született ez a halálos csönd. A város fél...

— Felszállhatok?
Azonnal meg lehet érezni a jelentkező kiejtésén a németet.

— Jó lesz sietve hajtani — tanácsolja a soffőrnök — mert golyót kaphatunk a hasunkba...

Szép. A soffőr nekiereszt.

— Nem araboktól kell félni, de lehet, hogy az angolok adnak le egy-két lövést, — magyarázza a jövevény.

Megkérdezzük, tudja-e hol lakik Vilcek?
A soffőr rákap.

— Ki az a Vilcek? Mi a másik neve?

— Hát André — feleli a németkijetési magától értetődő hangon.

— A, André... Hát hogyan tudnám, ki ő... Elmegyünk odáig, egészen a lakásáig visszame az urakat...

Zsidó védők között a tóparti városban

Nyolc óráig sétáltunk, még moziban is voltunk. A panzióban nyolc órákor áll meg az asztalom mellett az az ur, aki számomra névjegyet hagyott a fiánál. Nem ismertem volna meg soha ez életben. Tizenhat év, jö-isten, hogy megöregedtünk! De itt áll végre Vilcek Bandi, teljes életnagyságban. Kaki ruhában, mint valami katona. Mert ő valóban valami katonaféle itt. Nem létező hadsereg, nemlétező polgárőrségének, nemlétező parancsnoka. Azért a nemlétező valamiért igen nagy a respektusa Kirjat Smuelben. Hóna alá kap, tényleg megteheti, amilyen nagyra nőtt és magával visz, ellenőrző körútra, ennek a tóparti zsidó fellegvárnak különböző bástyáira.

— Északra! jövek, képzeld, fénylokor érkezem és a lakásomon levelet találok, amelyben közlik, hogy egy arabot megölte, holnap egész nap ocer lesz az óvárosban. Ilyenkor, éjszakánként, meg kell kettőzni a polgárőrséget, vigyázni kell a városra.

Szépén aszfaltozott uton nagyot kerülünk. A várost valamikor nagyra tervezték, ez az ut az építkezési reményekre emlékeztet. De a zavargások megállították a fejlődést. Az ut beépítetlen maradt. Viszont a beépítetlen utak mentén könnyen meghúzódnak az arab támadók. Ez a város a legnehezebben őrizhető pontja az országnak. Kiterjedése majdnem akkora, mint Hajfiá és igen gyéren van beépítve.

Az ut végén, kis ház előtt állunk meg.

— Halló, Izrael...
— Halló, kol böszéder...

Minden rendben van. Mehetünk tovább. Kis tömzsi fiuval találkozunk. Rövid párbeszéd fejlődik ki közöttük. Az összes pontok rendben vannak a keleti oldalon. Megyünk a nyugati oldalra.

(Folytatjuk.)

9. JUNIUS 7.

FILM
SZET

Erdekes attrakció nap délután fél 5 óráig Hetényi a Hőféherke és a Felöltötték is szerepelték. Jegyek a színházban és a színházban cserélhetők. Rendelési díj 1000.

MUSORA:

„Városi“ felejthetetlen regények filmje: A lányok. Partner: Arland.

MUSORA:

Monumentális, kápi. Rendezte: G. W. Wiane Romance.

MUSORA:

Az utóbbi évek legpikantériája és utó. Főszereplők: Jean Rossy. Műsor előtt: radó.

MUSORA:

nyom! Pazar, szellem és humor. Főszereplők: Hans Söhnker.

MUSORA:

Két világszépség! Egy mars. A legnagyobb a német-francia háború. Friedrich March. Lionel Barrymore és 4-es bécsi futár. Fősz.: William Maurien O'Sullivan. H. Híradó.

MUSOR

1939. június 7.

rikus torna, rádióhírny, háztartási, orvosi, időjárás, kulturális jelentés. 13.10: Déli Sport hírek. 13.40: Hírek időjárásjelentés, glimezek. 15: Hírek, elolvasás. 20.15: A zset órája. 21: Bucu a zene hanglemezek. Majd: Hírek külföldről.

1939. június 8.

rikus torna, rádióhírny, háztartási, orvosi, időjárás, kulturális jelentés. 13.10: Déli Sport hírek. 13.40: Hírek időjárásjelentés, glimezek. 15: Hírek, elolvasás. 19.15: Katona. 20.15: A Carmen-ének. 21.45: Brediceanu: Arany. 22: Hírek. 22.15: 23: Hírek. 23.15: Venek külföldre német és: Közlemények.

glimezek. 9.45: Hírek. zenekara. 13.30: Operák. Hanglemezek. 16.45: 15: A bécs-budapesti plák csereműsora. 19: ország labdarúgómérkőzések. 20.15: Hírek. kes játékok. 22.40: Főok. 24: Cigányzene.

